

چکیده

مقدمه: امروزه کوله سیستکتومی لاپاراسکوپیک، به عنوان مودالیته درمانی خط اول در سنگ کیسه صفرا، علامت‌دار محسوب می‌شود. در اغلب موارد جهت تسکین دردهای پس از کله‌سیستکتومی لاپاروسکوپیک از اپیوئیدها استفاده می‌شود که با وجود داشتن تاثیر قوی، عوارض جانبی فراوانی دارند و داروهای مختلفی به منظور جایگزینی با این داروها مورد آزمایش قرار می‌گیرند. با در نظر گرفتن اهمیت این موضوع در کنترل درد بعد از جراحی و در نتیجه افزایش کیفیت درمان در بیماران بستری و کاهش هزینه های درمانی مطالعه حاضر به بررسی و مقایسه اثر ضددرد بلاک پاراورتبرال با بویی‌واکاین و تزریق وریدی پتدین بعد از عمل کوله سیستکتومی لاپاراسکوپیک پرداخته است.

روش کار: در این کارآزمایی بالینی، ۱۰۰ بیمار کاندید جراحی کوله‌سیستکتومی لاپاروسکوپیک به صورت تصادفی به دو گروه مساوی (۵۰ نفره) دریافت‌کننده بلاک پاراورتبرال (PVB) با ماکائین (بویی‌واکاین) و گروه دریافت‌کننده پتدین تخصیص داده شدند. در گروه (PVB) پس از اتمام جراحی و قبل از بیداری یک تزریق واحد بویی‌واکاین ۰.۱٪ با حجم ۱۰ سی سی در فضای پاراورتبرال T۸ راست انجام شد. در گروه کنترل درد بعد از جراحی، پتدین به صورت وریدی ۲۵ میلی‌گرم در هر دوز و حداکثر سه دوز در روز دریافت کردند. در این مطالعه شدت درد بیماران بر اساس معیار Visual Analogue scale در ساعات ۴، ۶، ۱۲ و ۲۴ بعد از عمل اندازه‌گیری و مقایسه شد. در هر دو گروه در صورت ابراز درد توسط بیمار پس از پرسش در مورد نمره ی درد احساس شده توسط بیمار، مسکن (پتدین ۲۵ میلی گرم وریدی) دریافت کردند. زمان دریافت اولین دوز پتدین و دوز کلی پتدین محاسبه و مقایسه شد. بیماران از نظر عوارض یبوست، پنوموتوراکس، ایلئوس، تهوع و استفراغ بعد از عمل جراحی بررسی شدند. پس از ورود بیماران به مطالعه، اطلاعات دموگرافیک شامل سن، جنس، سابقه بیماری‌های زمینه‌ای مانند دیابت، فشار خون، قند خون بالا، بیماری‌های قلبی، سابقه مصرف سیگار و ... از پرونده بیماران ثبت گردید. اطلاعات وارد نرم‌افزار SPSS ۲۲ شده و آنالیز گردید.

یافته‌ها: میانگین سن بیماران شرکت کننده در این مطالعه (۱۰/۹) ۳۸/۳ سال بود. به علاوه ۲۲ درصد افراد شرکت کننده در مطالعه را مردان و ۷۸ درصد را زنان تشکیل دادند. عوارض یبوست، پنوموتوراکس و ایلئوس در هیچ یک از بیماران دیده نشد. در حالی که بروز تهوع در افراد دریافت کننده مارکاربین به طور معنی داری کمتر از بیماران دریافت کننده پتدین بود ($P=0.04$). نتایج نشان داد که میانگین امتیاز درد در تمام ساعت پس از عمل در گروه دریافت کننده مارکاربین کمتر از گروه پتدین بود، اما این اختلاف تنها در میزان درد ۴ ساعت پس از جراحی از نظر آماری معنی دار بود ($P=0.009$). فاصله زمان دریافت اولین دوز پتدین از زمان عمل در گروه دریافت کننده مارکاربین به طور معنی داری بیشتر از گروه دریافت کننده پتدین بود ($P=0.03$). به علاوه حدود ۵۰ درصد بیماران در گروه دریافت کننده مارکاربین ۲۵ میلی گرم پتدین به عنوان ضد درد دریافت کردند که این اختلاف از نظر آماری نیز معنی دار بود ($P=0.04$). میانگین دوز پتدین در گروه مارکاربین به طور معنی داری کمتر از گروه پتدین بود و این اختلاف از لحاظ آماری نیز معنی دار بود ($P=0.003$).

نتیجه گیری: اثرات فارماکودینامیک دو داروی موثر در بی‌دردی از طریق دو روش تزریق متفاوت مورد بررسی قرار گرفت. و داروی مارکائین از طریق تجویز پاراورتبرال در مقایسه با داروی پتدین داخل وریدی اثرات ضد درد بیشتری داشته و عوارض ناشی از عمل جراحی را کمتر کرد. بلاک پاراورتبرال به صورت یک تزریق واحد بوپی و اکایین ۰.۱٪ و کنترل درد پس از کوله سیستکتومی لاپاروسکوپیک موثر است و دوز مسکن پس از عمل را کاهش می دهد. امید است یافته‌های مطالعه حاضر بتواند راهکار جهت تغییر پروتکل تجویز ضد درد در بیماران کاندید جراحی کوله سیستکتومی لاپاراسکوپیک بوده و کیفیت و روند بهبود بیماران پس از عمل را بهتر نماید.

کلمات کلیدی: کوله سیستکتومی، لاپاروسکوپی، پتدین، مارکائین، پاراورتبرال بلاک، کوله لیتیاژیس